

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس
دوره دکتری علوم سیاسی

کمیته تخصصی علوم سیاسی
گروه علوم انسانی

مصوب دویست و یازدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۲۰

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی
دوره دکتری علوم سیاسی

گروه علوم انسانی

کمیته تخصصی علوم سیاسی

رشته: علوم سیاسی

دوره: دکتری

شورای عالی برنامه ریزی در دوپست و یازدهمین جلسه مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۳۰ براساس طرح دوره دکتری علوم سیاسی که توسط کمیته تخصصی علوم سیاسی گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تائید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱- برنامه آموزشی دوره دکتری علوم سیاسی
اختاریخ تصویب برای کلید دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازماً اجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تاسیس میشوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و به تبع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲- از تاریخ ۱۳۶۹/۱۰/۳۰ کلیه دوره‌های آموزشی و برنامه‌های مشابه موسسات آموزشی در زمینه دکتری علوم سیاسی در همه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی یادشده مطابق مقررات میتوانند این دوره را دایره برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳- مشخصات کلی و برنامه‌های و سرفصل دروس دوره دکتری علوم سیاسی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ میشود.

رای صادره دویست و یازدهمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی

مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۳۰

در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری علوم سیاسی

(۱) برنامه آموزشی دوره دکتری علوم سیاسی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء بتصویب رسید.

(۲) برنامه آموزشی دوره دکتری علوم سیاسی

از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره دویست و یازدهمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۶۹/۱۰/۳۰

در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری علوم سیاسی صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود.

مورد تأیید است:

دکتر مصطفی معین
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

دکتر علی شریعتمداری
سرپرست گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ میشود.

سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول- مشخصات کلی و سرفصل دروس دوره دکتری رشته علوم سیاسی

۱- مقدمه: با توجه به اهمیت مسائل سیاسی و حیات فرد در جامعه و پیچیدگی روز افزون -
جوایع لزوم تربیت متخصصان در سطوح عالی احساس شده لذا برنامه مدور دکتری علوم سیاسی
به شرح زیر اعلام می شود.

آ- تعریف و هدف:

برنامه مدور و سزیر با توجه به هدف های مذکور در فصل اول آئین نامه مدور دکتری رشته های
غیر پزشکی موجود تدوین شده است و خواهان آنست که دانشجویان با مطالعه، شناخت و پژوهش
عمیق و گسترده خود در منابع مهم و گوناگون رشته علوم سیاسی به سطحی بالا از تفکر و تعقل
منطقی و قدرت پژوهشی برسد تا ضمن دستیابی به تواناییهای نظری و عملی قدرت انجام پژوهش های
مستقل را بدست آورده و بعنوان صاحب نظر و پژوهشگر شناخته شوند.

طول دوره

دوره دکتری در رشته علوم سیاسی اندو قسمت آموزشی و پژوهشی تشکیل می شود.

حداکثر طول دوره آموزشی ۴ نیمسال می باشد.

حداکثر دوره پژوهشی بمنظور تهیه رساله پس از امتحان جامع ۲ سال می باشد.

۲- نقش و توانایی

کسانی که دوره دکتری سیاسی را به پایانی رسانند می توانند در فعالیتهای زیر

شرکت کنند.

- ۱- تعلیم دانشجویان رشته علوم سیاسی در سطوح مختلف آموزشی .
- ۲- انجام وظیفه در سازمانها و ارگانهای دولتی و خصوصی که بنحویز آنها ، با مسائل سیاسی و بین المللی ارتباط دارند .
- ۳- انجام فعالیت های پژوهشی در مراکز تحقیقاتی سیاسی ، استراتژیک و بین المللی .
- ۴- مدیریت و مشاورت در سطوح مختلف تصمیم گیری در مشاغل سیاسی .

۴- ضرورت و اهمیت

- ۱- نیاز وزارتخانه های مختلف به کارشناسان برجسته در زمینه های سیاسی و بین المللی
- ۲- تامین کار علمی دانشگاهها و مراکز آموزشی به متخصصین خبره و برجسته در رشته علوم سیاسی
- ۳- نیاز مراکز تحقیقاتی و پژوهشی کشور به محققین کارآمد که بتوانند با نواوری در زمینه های علمی و تخصصی و پیشرفت و گسترش مرزهای دانش در رشته علوم سیاسی .

ضوابط گزینش

علاوه بر ضوابط علمی مقرر در آئین نامه آموزشی دوره تعطیلات تکمیلی ، داوطلبان ورود به رشته دکتری علوم سیاسی باید دارای حداقل دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته های علوم سیاسی ، روابط بین المللی و یا حقوق باشید .

فصل دوم

جداول دروس دوره دکترا ————— ری علوم سیاسی

جدول دروس مشترك اجباری دوره دکتری علوم سیاسی

کد درس	نام درس	تعداد واحد			پیش‌نیاز/زمان
		نظری	عملی	راشه درس	
۰۱	روش‌شناسی در علم سیاست	۳۴	۳۴	۲	ترم اول
۰۲	ابزارهای نوین تجزیه و تحلیل سیاسی	۳۴	۳۴	۲	ترم اول
۰۳	روابط شمال - جنوب	۵۱	۵۱	۳	
۰۴	سمینار مسایل سیاسی روز	۵۱	۵۱	۳	
۰۵	جامعه‌شناسی سیاسی ایران	۵۱	۵۱	۳	
۰۶	مسایل توسعه سیاسی در ایران	۳۴	۳۴	۲	
جمع				۱۵	

جدول دروس : گرایشهای دوره دکتری علوم سیاسی

کد درس	نظام درس	تعداد واحد	ساعات		پیشنیازها
			نظری	عملي	
دروس گرایش : اندیشه‌های سیاسی					
۱۱	اندیشه سیاسی در غرب	۳	۵۱	۵۱	
۱۲	اندیشه سیاسی اندیشمندان کشورهای اسلامی	۳	۵۱	۵۱	
۱۳	اندیشه سیاسی در شرق باستان	۳	۵۱	۵۱	
۱۴	تحقیق مستقل	۳	۵۱	۵۱	
	جمع	۱۲			
دروس گرایش : جامعه‌شناسی سیاسی					
۱۶	نقد و بررسی نظریات مختلف در جامعه‌شناسی	۴	۶۸	۶۸	
۱۷	جامعه‌شناسی توسعه	۳	۵۱	۵۱	
۱۸	جامعه‌شناسی وسایل ارتباط جمعی	۳	۵۱	۵۱	
۱۹	متون کلاسیک جامعه‌شناسی سیاسی	۲	۳۴	۳۴	
	جمع	۱۲			
دروس گرایش : مسائل ایران					
۲۱	تاریخ اندیشه سیاسی در ایران	۴	۶۸	۶۸	
۲۲	بررسی سیاست خارجی ایران در قرن ۱۹ و ۲۰ تا انقلاب اسلامی	۴	۶۸	۶۸	
۲۳	انقلاب اسلامی ایران در ابعاد تاریخی، فرهنگی و اجتماعی و سیاسی	۴	۶۸	۶۸	
	جمع	۱۲			

جدول دروس : گرایشهای اصلی دوره دکتری علوم سیاسی

کد درس	نام درس	تعداد		
		واحد	جمع نظری عملی	باشناز با زمان
دروس گرایش : سیاستگذاری عمومی				
۲۶	سیاستگذاری عمومی	۲	۳۴	۳۴
۲۷	برنامه ریزی عمومی	۲	۳۴	۳۴
۲۸	سازمان و سیاستگذاری عمومی	۲	۳۴	۳۴
۲۹	اقتصاد و سیاستگذاری عمومی	۲	۳۴	۳۴
۳۰	چهارچوب های حقوقی و سیاستگذاری عمومی	۲	۳۴	۳۴
۳۱	جامعه شناسی و سیاستگذاری عمومی	۲	۳۴	۳۴
جمع		۱۲		

فصل سوم

سرفصل دروس مشترک اجباری

کلیه گرایشهای دوره دکتری علوم سیاسی

روش شناسی در علم سیاست

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف این درس عبارتست از آماده سازی دانشجویان برای شناخت و کاربرد موثر روش های معتبر موجود و آفرینش روش های تازه با توجه به نتایج بدست آمده از کاربرد روش های پیشین در علوم سیاسی.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

کلیاتی درباره روش های علم سیاست و روند تکاملی آنها، ارتباط میان روش های علم سیاست و بینش های سیاسی، ارتباط میان روش های علوم سیاسی و ماهیت پدیده سیاسی سیاسی انواع روش های علم سیاست و کارآئی آنها در پیشگویی رویدادهای سیاسی. روش های هنجاری (فلسفی، مذهبی، اخلاقی و حقوقی) روش های زیست شناختی، جامعه شناختی، روان شناختی و تاریخی، روش های تجربی نوین (الگو، مدل، سیستمی) و بازیها.

ابزارهای نوین تجزیه و تحلیل سیاسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد.

هدف: هدف این درس آماده سازی دانشجویان برای استفاده از ابزارهای نوین تجزیه و تحلیل پدیده‌های سیاسی برای دستیابی به نگرش‌های نوین علم سیاست است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

داده‌وداده آرائی، ارتباط میان داده آرائی و کشف قانون، کمیت و کیفیت داده‌های سیاسی گذشته، کمیت و کیفیت داده‌های سیاسی جدید، نقش رسانه‌های همگانی در ایجاد داده‌های سیاسی، نقش کامپیوترها در نگهداری، تجزیه و بازیابی داده‌ها سیاسی. انواع داده‌های سیاسی، کاربرد داده‌های سیاسی امروزی برای سنجش میزان درست‌نگرش‌های سیاسی گذشته (تحلیل منظوری، تحلیل گمانه‌ای) کاربرد داده‌های سیاسی در پرداخت نگرش‌های نوین علم سیاست (نگرش عمومی سیستم‌ها مدل‌های سیبرنتیک نگرش‌های تفاهمی همانندسازی با توجه به روندهای سه‌گانه جنگ و دعوا با زیبا و مجادلسه نقش داده‌های نو در پرداخت نگرش‌های فراگیر علم سیاست.

روابط شمال و جنوب

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : بررسی مسائل و مشکلات موجود در روابط کشورهای صنعتی با جهان غیر صنعتی

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

در این درس شناخت مفهوم جدید شمال و جنوب ریشه‌یابی ایجاد شمال و جنوب - ابعاد اقتصادی سیاسی، اجتماعی و فرهنگی روابط و عملکرد کشورهای گروه شمال و جنوب - تحرز به و تحلیل - تنگناهای به وجود آورنده روابط نابرابر، بررسی کارآئی نهادهای بین الملل برای تنظیم - شمال - جنوب - تاثیر - نظام نوین بین المللی در دگرگونی روابط شمال و جنوب.

سمینار مسایل سیاسی روز

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: ایجاد و تقویت توان تجزیه و تحلیل، استدلال منطقی و علمی، بحث در گروه و با گروه

تبادل افکار و اندیشه در مسایل روز با سایرین و احتمالاً "دستیابی به نتایج چاره-

حلهای مناسب"

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

بررسی جدیدترین تحولات بین‌المللی و بحرانهای روزه

جامعه‌شناسی سیاسی ایران

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: بررسی و شناخت عمیق جامعه ایران در ابعاد فرهنگی، سیاسی و اجتماعی و کسب توان لازم در تجزیه و تحلیل تحولات و مسایل سیاسی - اجتماعی ایران.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

این درس بر مبنای بررسیهای جامعه‌شناسی ایران در ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی و اجتماعی و بر اساس مطالعات و تحقیقات عینی از مناطق جغرافیایی ایران، اقوام و نژادهای مختلف ارائه خواهد شد. مهمترین مباحث در این درس عبارتند از:

مبحث فتودالیت و شیوه تولید سیاسی - تکوین طبقات اجتماعی نوین - شکافهای اصلی جامعه‌شناسی ایران (دین و دولت - طبقات - اقوام - زبانها - مذاهب) - شکافهای اجتماعی و سازمانهای سیاسی - مبحث منشاء دولت احزاب سیاسی ایران - مبحث خشونت - جامعه‌شناسی ایران از دیدگاه مارکسیستی - فنکسیونالیستی، رئالیستی و...

مسائل توسعه سیاسی در ایران

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : شناخت روند توسعه سیاسی در ایران، بررسی مشکلات و دستیابی به راه‌حلهای مطلوب با توجه به انگیزه‌ها و زمینه‌های فرهنگی- اجتماعی کشور می‌باشد.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

کاربرد تئوریهای توسعه سیاسی در ایران - بررسی دیدگاههای تاریخی، تکاملی و گونه‌شناسانه در باب توسعه سیاسی و مدیری‌اسیون و قابلیت اطلاق آنها در روند تحولات سیاسی و اجتماعی ایران - پیشنیازها - توسعه سیاسی در ایران - موانع و تنگناهای توسعه سیاسی در ایران - آینده توسعه سیاسی در ایران.

سرفصل دروس گرایش اندیش‌های سیاسی

دوره دکتری علوم سیاسی

اندیشه سیاسی اندیشمندان کشورهای اسلامی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف بررسی و تحلیل اندیشه سیاسی متفکران در کشورهای اسلامی طی دوره بعد از اسلام می باشد. بخصوص بررسی سهم این تفکرات در توسعه گسترش اسلام و همینطور تاثیر پذیری آنها از اندیشه های اسلامی و غیر اسلامی و تاثیر آنها بر روند سیاست عملی این کشورها مورد نظر است.

شرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

در این درس در هر نیمسال یک یا چند اندیشمند کشورهای اسلامی به عنوان محور اصلی بحث از سوی استاد مربوط انتخاب می شود. تا ابعاد گوناگون تفکرات آنها با توجه به هدف درس مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

اندیشه سیاسی غرب

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف:

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

در هر نیمسال سه یا چهار موضوع اصلی مطرح می شود فی المثل:

- ایده آلیسم آلمانی- نقد و بررسی آثار مارکس حمار کسیم در قرن بیستم، و یابکی از ابعاد اندیشه های سیاسی اندیشمندان غرب مورد بحث و بررسی قرار می گیرد، روند کلی ارائه و ترکیب مطالب درسی را استاد با توجه به زمینه های موجود در هر ترم تعیین می نماید.
- دانشجویان با صوابدید استاد اقدام به تهیه مقاله در مسایل مربوط می نمایند.
- مقالات در کلاس عرضه و به بحث گذاشته می شود.

اندیشه سیاسی در شرق باستان

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان علوم سیاسی با تفکرات سیاسی در شرق باستان

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

اندیشه میانی سیاسی قبل از اسلام در ایران- تفکرات سیاسی در شبه قاره هند -

متفکرین سیاسی در چین باستان - تاثیر اندیشه‌های سیاسی در شرق بر روند تحول تفکرات

سیاسی در غرب *

تحقیق مستقل

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف اساسی در این درس فراهم آوردن محیطی است که دانشجویان بتوانند مسایل مورد علاقه خود را که در دروسهای دیگر عرضه نمی شود به طور عمیق مورد توجه قرار دهند و نقطه ضعفهای علمی خود را با کار تحقیق انفرادی و زیر نظر مستقیم یک استاد برطرف نمایند. البته تحقیق مستقل باید در زمینه گرایش انتخابی دانشجویان باشد:

سرفصل دروس (۵۱ ساعت)

در صورتیکه هر یک از اساتید گروه آموزشی راهنمایی کار تحقیقاتی حداقلاً دو دانشجوی در هر نیمسال را تقبل نمایند ۳ واحد به عنوان ساعت موظف آنها منظور می شود.

سرفصل دروس گرایش جامعه‌شناسی سیاسی

دوره دکتری علوم سیاسی

نقد و بررسی نظریات مختلف در جامعه شناسی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: بررسی عمیق کلیه نظریاتی که تا کنون در زمینه جامعه شناسی سیاسی ارائه شده است.

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

از نظریه گرائی (پارتو، موسکا، میخنر) و نظریه مارکسیست ها در مورد تابعیت سیاسی تا نظریه فنکسیونالیست ها و سیستمیست ها و نظریه گرائی جدید (آرون، رایسنت میلز، بورنهام.....)

جامعه شناسی توسعه

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: بررسی راه‌های رسیدن به توسعه سیاسی

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- نظریات مختلف در مورد توسعه سیاسی
- راه‌های آزمایش شده در کشورهای صنعتی
- راه‌های آزمایش شده در کشورهای جهان سوم
- پی‌آمدهای توسعه سیاسی در جامعه

جامعه‌شناسی وسائل ارتباط جمعی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی عمیق دانشجویان با نقش کاربردهای سیاسی وسائل ارتباط جمعی.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

نقش وسائل ارتباط جمعی در جامعه پذیری سیاسی- نقش ارتباطات در شکل دادن به افکار عمومی و سیاست گذاری عمومی- دیپلماسی وسائل ارتباط جمعی- فردی شدن قدرت در پرتو وسائل ارتباط جمعی- نقش وسائل ارتباط جمعی در بروز خشونت های سیاسی محدودیت های وسائل ارتباط جمعی- آینده وسائل ارتباط جمعی.

متون کلاسیک جامعه شناسی سیاسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: خود این درس پیش نیاز تمامی دروس گرایش جامعه شناسی است.
هدف: ارتباط مستقیم و نزدیک دانشجویان با کتابها و متون اساسی در جامعه شناسی که بدون مطالعه آنها دست یافتن به درکی عمیق از موضوع میسر نیست.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

مطالعه اجباری و گزارش دانشجویان در مورد کتب اندیشمندان زیر:

۱- اگوست کنت

۲- دورکهایم

۳- پارهتو

۴- موسکا

۴- مخیخلز

۶- آلكس دوتوكويل

۷- ماکس وبر

۸- ریمون آرون

سرفصل دروس گرایش مسایل ایستـران
دوره دکتری علوم سیـاسی

تاریخ اندیشه سیاسی در ایران

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آگاهی عمیق از سیر اندیشه‌های سیاسی در ایران و یافتن عوامل و پدیده‌هایی که موجب تاثیر متقابل اندیشه‌های سیاسی در ایران، اسلام و جهان غرب شده است.

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

این درس بصورت سمینار ارائه خواهد شد و سیر تفکر و اندیشه سیاسی در ایران بعد از اسلام و بنا تکیه بر اندیشمندان بزرگ و برجسته ایران مورد بررسی و تعمق قرار خواهد گرفت. در این بررسی روی تاثیرات و تاثراتیکه اندیشه سیاسی در ایران بصورت متقابل با اندیشه سیاسی در اسلام و غرب گذارده اند توجه جدی خواهد گردید.

بررسی سیاست خارجی ایران در قرن ۱۹ و ۲۰ تا انقلاب اسلامی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت عوامل ثابت و متغیر در سیاست خارجی دول بزرگ و تاثیر آنها به سیاست خارجی ایران. مطالعه اصول و هدفهای کلی روابط خارجی ایران در قرون ۱۹ و ۲۰ تا انقلاب جمهوری اسلامی ایران و تحولات بنیانی این سیاست بعد از انقلاب اسلامی.

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

در این درس به دانشجو عوامل ثابت و متغیر موثر و مهم که در تصمیم گیریهای سیاست خارجی ایران دخالت و نقش دارند یک قانونمندی کلی عرضه خواهد شد. یک قانونمندی کلی در این مورد تبیین شود مهم ترین ابزار برای رسیدن به چنین چارچوبی انجام مطالعات تطبیقی سیاست خارجی ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی میباشد. که با انتخاب پدیده‌های همگن در دو عصر متفاوت بتوان همگونی‌ها و ناهمگونی‌های تصمیم گیری سیاست خارجی را درک نمود.

انقلاب اسلامی ایران در ابعاد تاریخی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: بررسی تحولات مهمی که انقلاب اسلامی در ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی جامعه ایران برجای گذارده، از طریق مطالعه تاریخی انقلاب و بررسی نگرشهای مختلف که در این زمینه وجود دارد.

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

از آنجا که انقلاب اسلامی ایران انقلابی با ابعاد و بازتابهای مختلف بوده و در این زمینه کار زیادی صورت نگرفته است، دانشجوی دوره دکتری علوم سیاسی هدایت خواهد شد که تحقیقات و مطالعات لازم را در هر یک از ابعاد مختلف بعمل آورده و نقاط قوت و ضعف تحولات انقلاب اسلامی در گذشته و حال را مورد بررسی قرار دهد.

رفصل دروس گرایش سیاست‌گذاری عمومی

دوره دکتری علوم سیاسی

سیاست‌گذاری عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: هدف از سیاست‌گذاری عمومی ایجاد بین‌تئوری و عمل‌وزمین‌سازی برای ایجاد دروس بین‌رشته‌ای مناسب جهت مقابله با تغییرات جدید در نظام ملی و بین‌المللی است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

درس سیاست‌گذاری عمومی حلقه مرکزی دروس دیگر این‌گرایش تحصیلی است. در این درس مهارت‌های اساسی و حیاتی برای مدیریت و تجربه و تحلیل سیاست‌گذاری، همراه با اخبارهای مؤثر بر تصمیم‌گیری، ابزارهای مناسب برای اعمال و پیشبرد اهداف سیاست‌گذاری مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.

در این درس علاوه بر تجزیه و تحلیل چهار چوب‌های مفهومی تدوین سیاست‌گذاری و مندلوژی مطالعاتی و تحقیقاتی، جنبه‌های کاربردی سیاست‌گذاری با عنایت به محیط خاص نظام سیاسی ایران توجه می‌شود. این درس دارای یک قسمت کار تکمیلی عملی نیز می‌باشد که دانشجویی سال تحصیلی با تابستانی انجام و نتایج حاصله را طی پروژه تحقیقی خود ارائه میدهد.

برنامه ریزی عمومی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : نقش برنامه ریزی در تدوین و اعمال سیاست‌گذاری متاسفانه بنحو شایسته‌ای در جهان سوم مورد توجه قرار نمی‌گیرد در این سمینار سعی میشود جایگاه برنامه ریزی و شیوه‌های مناسب آن برای جامعه ایران مورد توجه قرار می‌گیرد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

شیوه‌های مختلف برنامه ریزی و ساختارهای مناسب برای طرح اجرای برنامه‌ها در این درس مورد مطالعه قرار می‌گیرد . در طرح برنامه‌ها ، مسائل مالی و بودجه با عنایت به مسائل ویژه و خاص ایران در دو صحنه داخلی و خارج مورد توجه قرار می‌گیرد .
در این درس به دانشجویان مهارت‌های لازم برای پژوهش‌های کمی و کم‌مپیوتری -
یاد داده خواهد شد و حداقل به دوزبان برنامه نویسی آشنائی کامل خواهند یافت .

سازمان و سیاستگزاری عمومی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : مبحث سازمان و سیاستگزاری از عمده مسائل مهمی است که بر روند تحولات هر غیرنظامی تاثیر می‌کند. گاه سازمان که به منظور ایجاد عقلانیت و کارآئی بیشتر تشکیل شده خود با هدف قرار گرفتن ، عامل‌کنند، کننده در روند تحولات میشود با عنایت به این مسئله در این درس سعی میشود با لحاظ کردن وضعیت خاص ایران مسائل فوق‌الذکر مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

در این درس سازمان و سیاستگزاری از لحاظ تئوریک و عملی مورد بحث و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. مسائلی چون تاریخچه و وسعت و تفکر حاکم بر سازمان و مشی سیاسی آن از - لحاظ تئوریک و همچنین با عنایت به بافت سازمان در جامعه ایران مورد بررسی قرار می‌گیرد. اگر تجزیه و تحلیل مسائل مالی، آمار و روش‌های حتمی مورد نظر قرار می‌گیرند، ولی هدف اصلی پرداختن به مسائل بنیادی غیر مشهود ولی موثر بر مشی سیاست است، بویژه در ایران رابطه جایگاه سازمان در محیط غالب اجتماعی ایران آنچنان مورد بررسی قرار می‌گیرد تا بتواند بنحوی زمینه تدوین و اجرای مشی‌های سیاسی را فراهم آورد. با عنایت به بافت مذهبی جامعه ایران تاثیر این مسئله نیز بر سازمان و نهاد و قابلیت اجرای سیاست‌های مختلف مورد توجه قرار می‌گیرد. علاوه بر آنکه باید به ساخت و ترکیب سازمان توجه شود و ماهیت آن نیز باید مورد توجه باشد از اشکالاتی که احتمالا " ممکنست با جایگزینی وسیله به جای هدف روحیه محافظه‌کاری ایجاد کند و همچنین شیوه‌های تصمیم‌گیری کلان مورد بحث قرار می‌گیرد.

اقتصاد و سیاست‌گذاری عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: با عنایت بر تحولات حادث در دو صحنه داخلی و بین‌المللی که بتدریج قدرت اقتصادی را جایگزین قدرت نظامی-انتظامی می‌کند، هدف از این درس امکانات اقتصاد کامپیوژه با عنایت به جغرافیای اقتصادی آشنائی با وضعیت تکنولوژی و نظام اقتصادی کشور ایران به نحوی است که سیاست‌گذار بتواند استراتژی و تاکتیک مناسب با نیازهای ملی و بین‌المللی جامعه را تدوین و اجرا کند.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

در این درس جهت سنجش کلی آشنائی با مفاهیم اقتصاد کلان شیوه‌های تاثیرگذاری جنبه‌های مختلف اقتصادی (کشاورزی - خدماتی - تولیدی) را بر نگرش‌های تصمیم‌گیری و همچنین محدودیتها و امکانات موثر بر تصمیم‌گیری مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. در این درس با عنایت به اهداف توسعه و رشد خودافزاینده سیاسی جامعه باید امکانات و محدودیت‌های موجود مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند. همچنین مسائلی مانند شیوه‌های مناسب اقتصادی معقول شریعت اسلامی و مناسب با موقعیت جامعه (که در حال حاضر اقتصادی وابسته دارد) حتماً باید مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد. اینکه کدامیک از شیوه‌های اقتصادی مبتنی بر بازار، اقتصاد هدایت شده و یا مختلط می‌تواند جامعه سیاسی ایران را به توسعه اقتصادی لازم برساند باید به‌طور عینی و با توجه به پژوهش‌های کاربردی در این درس مورد بررسی قرار گیرد. به علاوه شیوه‌های تدوین هزینه‌های عمومی و مخارج با عنایت به اهداف فوق باید مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند.

چهارچوب های حقوقی و سیاستگذاری عمومی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : با عنایت به مسئله امکانات اجباری و مشکلات حقوقی جامعه که تدوین و اعمال سیاستگذاری را شدیداً " تحت تاثیر قرار میدهد ، هدف این درس آنست که دانشجو با چگونگی این اجبارها آشنا شده و راههای مقابله ، برخورد و اعمال سیاستگذاری را فرا گیرد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

این درس مسائل سلامی و حقوقی که بر چهارچوبه تدوین و عملکرد اعمال سیاستگذاری تاثیر میگذارد را مورد بررسی قرار می دهد . با عنایت به چهارچوبهای فوق اهداف و مسائل اجرای فوق و امکانات و محدودیت های ناشی از آن مورد توجه قرار می گیرد .

جامعه‌شناسی سیاسی و سیاست‌گذاری عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: با عنایت به‌یافت جامعه‌شناختی هر جامعه‌اجرای برنامه‌های توسعه و رشد و کاربرد دیپلماسی در صحنه بین‌الملل به‌شکل‌های مختلف درمی‌آید.

در این درس دانشجویان به‌زمینه‌های جامعه‌شناسی سیاسی جوامع مختلف پرداخته و بدان لحاظ گرایش‌های سیاست‌گذاری هر زمینه را الگوبندی و از لحاظ علمی توضیح می‌دهد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

مسائلی مانند گرایش‌ها، تمایلات، سوابق، امتیازها، نظام‌های طبقاتی و آموزشی موثر در هر نظام با عنایت به‌زمینه‌های تئوریک و یاف‌ت خاص نظام سیاسی ایران مورد توجه قرار می‌گیرد در این درس مسائلی چون زمینه‌های جامعه‌شناسی گرایش‌ها، ایدئولوژیک اشیا، و دیدگاه‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد و با عنایت به‌راهیابی برای مشکلات جامعه اسلامی ایران راه‌های کاربردی ارائه می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ: ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

شماره: ۲۳/۴۶۴۹

پیوست:

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و بررسی برنامههای آموزشی، حذف، دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب گردانید. مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختیاری به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد می تواند اختیاری به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برنامه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد معوض نایب رئیس کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بیت عالی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۲۶۶۳

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۲-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۲-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۲-۳: آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سبب‌های جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سبب‌های از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویان که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل ابلاغ
اجرائی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است
جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چرامی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

دستورالعمل شورای عالی برنامه ریزی